

Жигалкевич Ж. М.

*кандидат економічних наук, доцент
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», м. Київ
Собко О. Ю.*

*студент факультету менеджменту та маркетингу
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», м. Київ*

ПЕРЕДУМОВИ РЕІНЖІНІРИНГУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Зроблено спробу охарактеризувати реінжиніринг інноваційної діяльності як інструмент адаптації до мінливого та динамічного конкурентного середовища. Базуючись на опрацьованому науковому матеріалі вітчизняних та зарубіжних вчених та виходячи з власних спостережень наведено основні напрями реінжинірингу та підходи до процесу реінжинірингу як до методу регулювання та управління інноваційною діяльністю підприємства – як метод управління діяльністю організації, зокрема інноваційною, як інструмент розробки інноваційної стратегії підприємства. Подано визначення та характерні ознаки реінжинірингу інноваційної діяльності. Зазначено, що реінжиніринг інноваційної діяльності підприємства спрямований на форсайт, швидку реакцію до мінливих умов ринку та зниження ступеня ризиковості реінжинірингового проекту. Обґрунтовано необхідність формування саме комплексного підходу до проведення реінжинірингу інноваційної діяльності підприємства. Аналізуючи фахову науково літеру по даній проблематиці виявлено багато дискусійних та недостатньо вивчених питань, які потребують подальших досліджень, що говорить про перспективи розвиток зазначеної тематики у майбутньому.

Ключові слова: реінжиніринг; інноваційна діяльність; інновації; бізнес-процеси.

ПРЕДПОСЫЛКИ РЕИНЖИНИРИНГА ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Анотация. Сделана попытка охарактеризовать реинжиниринг инновационной деятельности как инструмент адаптации к постоянно меняющейся и динамической конкурентной среде. Базируясь на обработанном научном материале отечественных и зарубежных ученых и исходя из собственных наблюдений приведены основные направления реинжиниринга и подходы к процессу реинжинирингу как к методу регулирования и управления инновационной деятельностью предприятия – как метод управления деятельностью организации, в частности инновационной, как инструмент разработки инновационной стратегии предприятия. Даны определения и характерные признаки реинжиниринга инновационной деятельности. Указано, что реинжиниринг инновационной деятельности предприятия направлен на форсайт, быструю реакцию на постоянно меняющиеся условия рынка и снижение степени рискованности реинжинирингового проекта. Обоснованно необходимость формирования именно комплексного подхода к проведению реинжиниринга инновационной деятельности предприятия. Анализируя профильную научно литературу по данной проблематике выявлено много дискуссионных и недостаточно изученных вопросов, которые требуют дальнейших исследований, что говорит о перспективах развития указанной тематики в будущем.

Ключевые слова: реинжиниринг; инновационная деятельность; инновации; бизнес-процессы.

PREREQUISITES OF REINZHINING OF INNOVATIVE ACTIVITY OF THE ENTERPRISE

Anotation. There was made an attempt to characterize the reengineering of innovation activity as an instrument of adaptation to an constantly changing and dynamic competitive environment. Based on the processed scientific material of

domestic and foreign scientists and based on own observations, the main directions of reengineering and approaches to the process of reengineering as a method for regulating and managing the innovative activity of an enterprise are presented as a method of managing the activities of the organization, in particular innovative, as a tool for developing an innovative enterprise strategy. Definitions and characteristic features of reengineering of innovative activity are given. It is indicated that the reengineering of the company's innovative activity is aimed at foresight, a quick response to the constantly changing market conditions and a reduction in the riskiness of the reengineering project. The need for the formation of a complex approach to the reengineering of the company's innovation activity is substantiated. Analyzing the profile science literature on this subject, many debatable and insufficiently studied questions have been identified that require further research, which indicates the prospects for the development of this subject in the future.

Key words: re-engineering, innovation activity, innovations, business processes.

Постановка проблеми і актуальність дослідження. В сучасних умовах господарювання економічних суб'єктів ключову роль у розвитку підприємств відіграє саме інноваційна діяльність. Інноваційна орієнтованість надає можливості і відкриває широкі перспективи підприємствам. Таким чином, опора на інновації стала вимогою в забезпеченні сталого розвитку підприємництва, поліпшення показників його діяльності та забезпеченні конкурентних позицій на ринку. Отже, процес реінжинірингу набуває все більшої актуальності. Це викликано необхідністю адаптації до мінливого та динамічного економічного бізнес-середовища, реінжиніринг інноваційної діяльності є одним з невід'ємних інструментів адаптації, який передбачає фундаментальне переосмислення всіх процесів на підприємстві, радикальний підхід до їх реорганізації та метою якого є досягнення максимально ефективного використання інноваційних можливостей і потенціалу, поліпшення фінансово-економічних показників і підвищення конкурентних позицій підприємств. Однак до зростання конкурентоспроможності

можуть призвести не всі інновації, а в більшості ті, які орієнтуються на нові ринки і підкріплюються новими розробками. Саме такий інструмент як реінжиніринг інноваційної діяльності допомагає в адаптації до зазначених умов.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Реінжинірингу присвятили велику кількість наукових праць та досліджень зарубіжних та вітчизняних вчених, зокрема: Хаммер М., ЧампіДж., Виноградова О.В., Чекуліна Т.А., Ілляшенко С.М., Уварова Ю.М. Але багато аспектів щодо реінжинірингу інноваційної діяльності залишаються не розкритими та потребують поглибленого вивчення.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження, вивчення та розвиток теоретичних та методичних підходів щодо реінжинірингу інноваційної діяльності.

Результати дослідження. В сучасних умовах інноваційній діяльності дісталась визначна роль у забезпеченні розвитку окремих підприємств та економічного господарства в цілому, оскільки саме інноваційна орієнтованість дає змогу ефективно конкурувати, тому акцент на новації відкриває можливості сталого розвитку, покращення результатів діяльності, розширення кола споживачів та підвищення конкурентних позицій для організації [1, с .25]. Проте до зростання конкурентоспроможності можуть призвести не всі інновації, а тільки ті, що орієнтовані на нові ринки і супроводжуються оригінальними розробками. Реінжиніринг інноваційної діяльності є одним із інструментів адаптації підприємств до зазначених умов.

У загальному визначенні реінжиніринг — фундаментальне переосмислення, радикальне переорієнтування боргових процесів для досягнення результатів стрибкоподібного поліпшення вирішальних показників діяльності організації [2]. Він є сукупністю засобів, методів, підходів, відповідних технологій, які являються інструментарієм для реорганізації діяльності. Тобто реінжиніринг можна визначити як «найефективніша інновація». Його сутність полягає у змінах існуючих бізнес-процесів. Методи реінжинірингу можуть використовуватись під час розробки інноваційної стратегії підприємства. Тому, реінжиніринг бізнес-процесів визнається всеохоплюючим та радикальним управлінським підходом,

універсальність якого проявляється у можливості реалізації як у кризовій ситуації, так і за умова стабільної, успішної та ефективної діяльності підприємства.

До основних напрямів реінжинірингу віднесено:

- продуктові зміни: акцент робиться на якість товару/ послуги;
- маркетингові зміни: врахування усіх вимог ринку та підтримка конкурентних позицій;
- зміни бізнес-процесів.

Але реінжиніринг можна застосовувати і до самої інноваційної діяльності з метою її координації та адаптації до умов ринку [3].

Існує багато прикладів неефективної інноваційної діяльності. Це пов'язано з багатьма факторами: відсутністю методології управління інноваціями, недостатністю власних коштів, високою вартістю нововведень, високими ризиками, низьким інноваційним потенціал підприємств, відсутністю кваліфікованого персоналу, неприйнятністю до інновацій. Зазначені проблеми призводять в результаті до того, що інноваційна діяльність не дає очікуваних результатів. Тому вважається, що вирішення їх можливо за допомоги реінжинірингу інноваційної діяльності як інструменту управління інноваційними процесами на підприємстві. При цьому реінжиніринг розглядається як один із способів виживання сучасних компаній в умовах швидкоплинного економічного середовища та жорсткої конкурентної боротьби на світовому ринку.

Інноваційність процесу реінжинірингу виражається у впровадженні докорінно нових бізнес-процесів для підприємства, які в першу чергу зорієнтовані на технологічні інновації, а реінжинірингові технології реалізуються лише за умов інвестиційної підтримки. Зміна технологій в організації призводить до появи іншого типу інновацій. Тому розглядати реінжиніринг як метод регулювання та управління інноваційною діяльністю підприємства можна з двох сторін:

1. Як метод управління діяльністю організації, в тому числі і інноваційної;
2. Як інструмент розробки інноваційної стратегії підприємства, що орієнтована на створення «проривних» технологічних інновацій [3].

Передумовами реінжинірингу інноваційної діяльності підприємств визначено наступні:

- потенційна загроза зниження конкурентоспроможності та ефективності інноваційної діяльності;
- нестабільність фінансово-економічних показників;
- зниження інноваційного потенціалу;
- ризики ринкових загроз;
- необхідність швидкісної реакції на задоволення потреб споживачів [2].

Таким чином, реінжиніринг інноваційної діяльності підприємства спрямований на форсайт, швидку реакцію до мінливих умов ринку та зниження ступеня ризиковості реінжинірингового проекту.

Отже, реінжиніринг є універсальним інструментом інноваційної діяльності підприємства. Проте потрібно врахувати, що реінжиніринг інноваційної діяльності вимагає формування саме комплексного підходу, що охоплює всю структуру підприємства, зокрема урахування фінансових можливостей, майнового та кадрового забезпечення підприємства та інших структурних елементів, що необхідні для проведення реінжинірингу [4].

Серед характерних ознак реінжинірингу інноваційної діяльності підприємства наступні:

1) використання сучасних інформаційних технологій. Завдяки якому можна відійти від традиційних методів вирішення задач і по-іншому реорганізувати інноваційну діяльність підприємства;

2) орієнтація на бізнес-процеси. Кожен процес, що стосується інноваційної діяльності на підприємстві аналізується не окремо, а у сукупності субпроцесів;

3) злам старих правил та стереотипів. Підприємства повністю відмовляються від застарілих принципів та починають працювати за новими законами [5].

Таким чином, реінжиніринг інноваційної діяльності — невід’ємний інструмент інноваційного розвитку, що передбачає радикальний підхід до реорганізації бізнес-процесів підприємства з метою досягнення ефективного використання інноваційних можливостей, підвищення конкурентоспроможності та покращення фінансово-економічних показників його діяльності в цілому. Основне завдання реінжинірингу та завдання інновацій є аналогічними та полягають в освоєнні нововведень для забезпечення конкурентоспроможності економічного суб’єкту, засвоєнні нових ринків та максимізації прибутків та показників ефективності діяльності загалом. Проте багато питань з зазначеної проблематики залишаються дискусійними та потребують подальших досліджень.

Література

1. Долина І.В. Практичні аспекти економічної оцінки технологічних інновацій// Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. – 2007. – Вып . 31-3. – С. 125-132.
2. Реинжиниринг бизнес-процессов: сущность и методология [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.elitarium.ru/reinzhiniring-biznes-process-kompanija-sotrudniki-rukovodstvo-izmeneniya/>
3. Баранов В. Реинжиниринг бизнес-процессов: этапы разработки и реализации [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.klerk.ru/boss/articles/299721/>
4. Крейдич І. М. Концептуальні положення реінжинірингу бізнес-процесів на підприємствах/ І. М. Крейдич В. В. Івата К. М. Швець// [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=5059>
5. Горлачук В. В. Економіка підприємства: реінжиніринг та оптимізація бізнес-процесів підприємства / В. В. Горлачук, І. Г. Яненко // навч. Посібник – Миколаїв: 2010. – С. 272.